

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:
Pe an 18 cor. 1/2 an
9 cor. 1/4 an 4-50 fil.

Pentru străinătate:

Pe 1 an 24 cor
1/2 an 12 cor.,
1/4 an 6 cor.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fil., a doua
oara 12 fil. a treia
oara 10 fil.

Tot ce privește
foaia să se adreseze
la: Redacțiunea și
administrațiunea
„Unirei“ în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

Spre pace.

Prorocirile pesimiste ce se vesteau cu sfârșitul toamnei, par a se menține și pentru mai departe, luând proporții chiar amenințătoare cu începutul primăverii, ce se apropie.

Războiul italo-turc, departe de a ajunge la o soluție, începe par' că numai acum a se prezenta în toată grozăvia lui. Nu e vorba numai de miliardele ce s'au cheltuit și de zecile de mii de oameni, cari au căzut jertfă până acum, ci de ceea-ce va urma în viitor, căci Turcia nici nu se gândește să încheie o pace rușinoasă, iar puterile materiale și militare ale Italiei par a se fi sleit de-a binele în vremea din urmă. Urmarea va fi, că Italia nu va mai fi în stare să supoarte greutățile acestui războiu, care i-se părea atât de ușor la început, și va fi silită să mute terenul de luptă în peninsula balcanică, atacând porturile mai de seamă ale turcilor și amenințând cu

flotila ei puternică toate orașele litoralului. Era cât pe aci să încerce acest pas înainte cu două luni, dar puterile europene au întervenit, înțelegând pe deplin groznicile complicații, ce urmau inevitabil, în cazul acesta. Supușii creștini ai imperiului otoman abia așteaptă momentul de a se putea scutura de jugul turcesc, iar statele balcanice își au și ele bine priceputele lor planuri de expansiune, pentru cazul, că turcul ar fi strimtorat în Asia, patria lui originală.

Ar fi o încăierare generală, cu atât mai vârtos, că în afară de teritoriul Turciei europene, Constantinopolul singur ar fi motivul unei conflagrațiuni europene, în frunte cu Anglia și Rusia, cari de mult și-au pus ochii pe această „cheie a Europei“, isvorul atâtor comori la poarta bogatului răsărit. Știe toată lumea, că Turcia — „Omul bolnav“ — nu mai are multe zile de trai, dar statele susțin și alimentează în mod artificial acest „malum necessarium“, a cărui moarte ar aduce cu sine un

cataclism fără păreche în întreaga Europa.

Statele balcanice stau de altcum înarmate cu toate; s'au proiectat mobilizări și se vorbește nu chiar în taină, despre un probabil conflict, ce nu se va mai putea evita, la primăvară.

*

Spiritul acesta războinic, pare a se generaliza tot mai mult peste întreg rotogolul.

În afară de peninsula balcanică, unde terenul întreg pare a fi postat de-asupra unui vulcan în activitate, mai primim de ici-colo știri turburătoare, cari miroase a praf de pușcă.

Republica portugheză, după o vieată așa de scurtă, pare a se clătina din temelii. Partidul roialist întreține legături cu regele expatriat și turburări foarte grave se repet zilnic, luând în vremea din urmă proporții de-adreptul amenințătoare și reclamând proclamarea stării de asediu.

Toate aceste se petrec în Po-

FOIȚA.

Mureșului.

S'a scurs de mult în neguri
Sldoita vremii undă,
Când picurii de sânge
Din apa ta afundă
Erau drumeși prin lume,
Pribegi meniși să poarte
Amarul nostru negru
Și sbucimul de moarte...

S'a scurs și azi e clară
Oglinda apei tale,
Dar murmurul tău mulcom
Comoară e de jale.
Iar unda ta căruntă
In lungă-i pribegie
Durerea noastră poartă,
Streinii să ni-o știe...

Căci bard bătut de vremuri,
Cu pletele pribege,
Doar traiul nost ca tine

Oari cine-l înțelege?..!

Ori cine știe toarce
Povestea noastră mare
Mai bine, mai cu orajă
Ca unda-ți căldătoare?!

Nu-i om și nu-i flință
Sub pulbera de soare,
Să feasă jalea noastră
Ca apa-ți plângătoare.
Nu-i harfă, nu-i vioară,
Nu-i glas în astă lume,
Să cânte chinul nostru
Ca valul tău prin spume.

Și nu-i un cântec dulce
Ca unda-ți potolită,
Și nu-i o doină lină
Ca vocea-ți ruginită.
Căci chinu-i dă ntruparea
Și focul o nutrește,
Căci dorul o frământă
Și jalea o mărește.

Deci cântă barde... cântă
Mereu, mereu... amarul,

Ce ne strunește veșnic
Și plugul nost și carul.
Iar cântecul de plânge
Și 'n inimi râde mealul,
Tu apele-ți înfoaie
Și 'nneacă 'ntreg Ardeabul!

Să piară toți barbarii,
Să piară toți dușmanii,
S'aduci tu clipă sfântă
Ce n'aduseră anii.
S'aduci un soare veșnic
Cu raze 'nbelșugate,
S'aduci pe aste plaiuri
Un strop de libertate!

Căci prea e mult suspinul
In astă veche țară
Și prea ajunsă neamul
La hulă și ocară;
Și prea ne doare rana
In aste vremuri grele,
Când paloșul așteaptă
Rugina să și-o spele!

N. Ardeleanul.

rtugalia în o vreme când tronul vecinului rege spaniol pare a se clătina mai mult ca ori-când, subminat de propaganda republicanilor, cari s'au dovedit aci mai puternici ca ori-când înainte.

În orientul îndepărtat, lumea încă începe a se mișca în mod îngrijitor. China, care se închisese până acum cu murii ei uriași dinaintea ori-cărei manifestațiuni de inovație, ce ar veni din lumea nouă, începe a se desmeteci și ea din letargia ei de veacuri, sub impulsul reutăcios al demonului luptei, care s'a trezit la o nouă vieată setoasă de sânge. Partidul republican, după lupte sângeroase, a raportat învingere deplină asupra dinastiei, silind-o să-și părăsească reședința și să se refugieze. Vărsările de sânge păreau a se fi terminat cu aceasta, dar imperialiștii nu se lasă bătuti și încearcă încă o desperată navală pentru a recăștiga tronul, asupra căruia s'au înstăpănit rebelii. Vor curge nouă valuri de sânge — și lupta se va încheia, foarte probabil, cu învingerea deplină a republicanilor, cari și până aci au dovedit cu vîrf, că știu se lupte și să moară pentru credințele politice, ce profesează.

În aceeași vreme Rusia se extinde în Persia, fără a întâmpina o rezistență mai însemnată, urmărită abia de privirea chiorșă a Angliei,

care nu se poate împacă cu această stare de lucruri.

Incăierări și conflicte pretutindeni — și să nu dea Dumnezeu, ca aceste să se înăsprească.

Războiul italo-turc dacă nu se va termina cu începutul primăverii, va produce foarte probabil o conflagrație generală, care va schimba în mod esențial întreagă harta Europei.

La mișcarea bienaliștilor.

Nimic mai firesc, nimic mai just ca lamentațiile fraților bienaliști pentru îmbunătățirea sortii lor conform spiritului timpului.

Dela ultimul servitor până la fotoliul de mătășă al ministrilor toți strigă în gura mare pentru urcarea plății și salariului.

Și când confrății bienaliști, constrânși de spiritul timpului și de neagra sărăcie, ce le bate la ușe cearcă și ei pentru îmbunătățire, mă unesc întru toate cu justa lor cerere. Și nici nu s'ar putea altcum, văzând scumpirea tuturor articlilor de trai, și văzând și salariul de totului tot prea mic al confrăților.

Dintre toți intelectualii patriei noastre în privința salariului preoții sunt pe treapta cea din urmă având în vedere evalueația lor.

Tare bine ni-se potrivesc cuvintele „*Ora et labora*” iară plata cea grasă o trag alții.

Avem însă mângâiere în cuvintele sf. Scripturi, care zice: să nu ne luăm pungă, nici trimisă, și că să nu ne îngrijim ce vom mânca și ce vom bea mâne, căci Domnul ne va nutri. *Cereți numai și veți primi.*

Conduși de aceste cuvinte vin frații bienaliști prin rostul Onoracului Emil Marcu preotul Sitvașului, tr. Indolului, și cer ridicarea congruei la 1600 cor. întocmai cu congrua preoților sistematici.

Până la punctul acesta ne unim; dela acest punct însă ni-se despărțesc cărările.

Pe o formă să ne fie plata, căci pe o formă ni-e darul! Oare nu suntem ostași ai lui Hristos în tocmai ca și frățiile voastre? zice pâr. Marcu!

Își uită părintele de și Dsa a fost ostaș, că nici ostașii nu sunt toți pe o formă. Și deși îndeplinesc acelaș lucru, totuș plata nu e pe o formă.

Pe o formă să ne fie plata, căci pe o formă ni-e darul.

Pe o formă nie darul, dar nu pe o formă ne sunt cunoștințele!

Darul toți îl deprindem pe o formă, deoarece avem acelaș Liturgior și Evangelie.

Ba și un cantor fără școală bine inițiat tocmai așa ar coopera cu darul numai să-l aibă. Dacă astfel stă treaba după cum zice pâr. Marcu.

Judece toți confrății sistematici și bienali, mai plăteșese să înveți 4 norme, 8 gimn. 4 ani de teologie, ca să primești sf. Dar, pe care îl poți primi și numai cu 4 norme, 2—3 cl. gimn., 2—3 ani de pedagogie, ori chiar și fără pedagogie și 2 ani morală, cu totul 10 ani, după cum sunt foarte mulți dintre bienaliști.

Înzădar chinuim noi atunci 6 ani de școală. Spese zădaruice.

Aduge cu emfază pâr. Marcu, că de multeori lucră mai mult un bienalist ca un sistematic, deoarece în comuna mai mică e mai mult de lucru. Poftim! E foarte greu părinte să faci o repartitie de 4000—5000 cor. cu 50—60 de fumuri; și mare meșter

Sutașul.

De Cont. Ana de Krane.

Soarele ardea ferbinte. Arșița lui doritoare alunga vieața la umbră. Liniștea grea a amiazelor de vară plutea peste întreg ținutul. Nici o vîslă nu întretăia suprafața lacului Tiberiadei, care se așternea lucie, ca o năframă vînată întinsă între dealurile, ce străluceau în bătaia razelor de soare.

În orașul Capernaum asemenea era liniște deplină. O tăcere apăsătoare se lăsase pe străzi și pe piețe.

Ba chiar și acolo afară din oraș, înaintea căsii de pe drumul ce ducea spre lac domnia într'u cătva tăcere, cu toate că acolo deja din zori de zi era o lume foarte vioaie. Cete mari de oameni împrejurarau casa. Se înghesuiau încât nici un măr nu ar fi putut cădea la pământ printre ei. Causa acestei îmbulzeli era, că făcătorul de minuni din Nazaret intrase acolo. Barbatul nobil, care se îndura spre cei pacătoși, binecuvînta copiii, vindeca pe cei morboși și vorbea, cum nu mai vorbise nime înaintea lui.

Acum se liniștiseră puțin, deoarece Invățătorul obosit de munca încordată, se retrase în grădina, ca să mediteze și să se roage. Invățăceii mulcomiau poporul, spunându-i să fie numai cu răbdare, că nu peste mult va fi iarăși între ei, acum însă să-l lase să răsuflă puțin până atunci se pot odihni și ei.

Astfel liniștiți se așezară toți pe unde putură afla puțină umbră. Strada dinaintea căsii avea înfățișarea unei tabere, ostașii căreia erau gata, ca la cel mai mic semn să sară în picioare, dacă sar apropia conducătorul.

Cei-ce erau provăzuți cu de ale mîncării își luară înainte merindea, ca să-și stimpere puțin foamea, iar cei cari nu aveau nimic, acelora le dădeau învățăceii din pânea ce o cumpăraseră la porunca Invățătorului, cea ce-i făcea mult năcas și ciudă lui Iuda Iscariotul, căci el era purtătorul banilor apostolilor. Se nu uit a spune, că Iscariotul cu barba lui roșie era tare urit de popor; copii nevinovați se inspăimântau de privirea întunecată, ce o avea, când în contra voiei sale scotea din pungă banii pentru pâne.

Acum mulțimea mîncă laudând pe binefăcătorul Rabbi, pe Isus; toți povestiau despre faptele și cuvintele lui, astfel încât un șopot neîntrerupt se răspândește peste rîndurile, ce se odihneau.

Azi se întâmplară multe: un orb și-a câștigat vederea, un lepros s'a curățit — și ce a mai vorbit încă Rabbi pe lângă aceste, acelea nu se pot spune! Căci așa vorbea, ca unul, care cunoștea inimile oamenilor, le simțea durerea, suferința și le pricepea dorința! Și fiecărui așa i-se părea, ca și când numai pentru el și cătră el ar fi vorbit. Într'adevăr e vrednic de admirat.

Bizăitul și murmurul mulțimei plutea în jurul căsii, aducând pare-că aierul într'o

mișcare ușoară, ca și când se cutremură crengile arborilor pline de flori, dară vre-un soi de albine se abate pe ele. Sgomotul acesta se auzia până departe, în grădina încunjurată cu păreți înalți însă nu se putea străbate. Acolo domnea o liniște sărbătorească, par'că grădina își reținea chiar și respirarea, ca nu cumva să conturbe pe cei-ce ședea pe banca de peatra de sub ulm cufundat în conținutul unui val de scrisori. Pomii, florile și paserile știau prea bine cine petrece în mijlocul lor! Ultimul mândru de cinstea slujbei sale își întindea umbra sa peste dânsul, crengile verzi cu grije delicată se bolteau asupra Lui, ca nu cumva să-l incomodeze vre-o raza indiscretă de-a soarelui. Ciniștii stăteau înaintea lui, ca lumini aprinse, răspândind un miros dulce, ce se furișea ca o salutare mută până la Isus, în semu de recunoștință pentru lauda primită, căci despre dânsul a zis Isus, că regele Solomon în toată pompa sa nu a fost mai frumos îmbrăcat decât ei! Razele își plecarea capetele fălfăind asemenea flăcărilor roșii iar printre crengile lor ca și când s'ar strecura o resulfare: Sum roza lui lazon și floarea vailor...

Totul era cuprins de o tăcere plină de recerință, totul rămase în liniște numai ca să nu-i fie Lui spre greutate, numai să nu-l conturbe pe el.

O pasărică însă nemai putând suporta tăcerea în alipirea-i plină de iubire erupse într'un cântec de preamarire, într'o me-odie

trebuie să fi-i să-i *indupleci* pe oameni să o accepte! zice păr. Marcu.

E greu în adevăr, dar greutatea cea mare o poartă poporul nu fratele bienalist.

El ia tabela de dare, și face repartitia și la cazul cel mai rău justiția înduplecă și o scoate.

Greutatea aceasta o au și preoții sistematici, cari sunt în comune mici ca și ale lor, și și în comune mari, și tot nu se plâng. Nu, pentru că zis este: „*Scârbe multe veți avea în lume*”.

Scurt: Dacă e vorbă de muncă spirituală, și că un bienalist mai mult lucră în comună mică, ca un sistematic în o comună mai mare, o las în judecata celor competenți. Eu unul nu cred.

E foarte lesne a slobozi prin vârful penei și a apăsa asupra bieteii hârtăi traze; fără a le putea documenta.

Nu îmi vei putea documenta părinte Marcu nici dta, nici toți frații dtaie, că bienaliștii în general îndeplinesc muncă egală cu teologii sistematici.

De mult îmi pase ochii pe paginile foilor noastre, și numai ici și colea ca oile cele negre în turmă, răsare unde și unde câte un frate bienal, cu ceva bun.

Unde ai cetit predici frumoase, discursuri splendide, opuri instructive produse de capacitatea fraților bienali cu aceleaș pretenții?

Aveți dreptate să cereți urcarea salariului dar nu din motivul egalității cu sistematicii, ci din motivul greului vieții. Căci altcum greșiți!

Un alt preot sistematic.

Triumful rezistenței. Intre Ungurii catolici s'a început cultul pomenirii contelui Ferdinand Zichy, veteranul șef al acțiunilor catolice, care a reposat în preajma

Crăciunului. Denumăzi i-a rostit un panegiric și Episcopul Prohászka, arătând de unde s'a inspirat acest mare bărbat și cari au fost trăsăturile caracterului lui. Ne place a reproduce aci un pasaj din care putem lua și noi învățătură:

„Era mângâitor pentru noi, că în toate momentele de ludoială, în toate greutățile și luptele noastre încrederea catolicilor se îndrepta spre contele Ferd. Zichy; totuș a lipsit credința și perseverarea recerută la învingere. El a luptat, dar n'a învins. Dar dacă n'a învins, nu înseamnă, că n'a avut suflet triumfător, ci numai, că n'a avut succes.

Doă triumfuri a secerat totuș: *triumful rezistenței și triumful perseveranței*. Și rezistența e învingere! Într'un turu de prinsoare din Anglia 40 ani a stat închisă o femeie pentru credința ei, și a resistat și a învins, pentru că credința nu și-a lăpădat-o, și *triumful* și l'a crestat cu acul din păr în piatra cea aspră cu acest singur cuvânt: *resistite!* — Impotrivii-vă!.. Și în temniță poate omul învinge; și preocupările vechi se pot birui; dacă nu altfel, apoi așa, cu rezistență eroică.

Și el a mai secerat un triumf: *triumful perseveranței*. La poarta cetății Herculanium au desgropat din lavă și cenușă trupul soldatului roman de sentinelă; el nu a fugit dinaintea primejdiei; lângă el era scutul și spada lui, a stat la paza sentinela, și a străjuit și în moarte. El n'a putut mântui cetatea, dar posteritatea recunoscătoare și după 1900 de ani îl încununază cu laurul perseveranței întru împlinirea datoriei. Triumful perseveranței l'a cucerit și cont. Zichy; a străjuit și străjuește necontenit în viața acelor generațiuni, cari știu, că nu și-a părăsit steagul și cărora le-a dat pildă de fi-

delitate până la moarte. El a fost tare; credința și răbdarea lui Hristos a fost în el“...

Așa a grăit elocventul Episcop. Și noi ne pornim pe gânduri... Oare la a cui mormânt se vor putea rosti la noi atari cuvinte? Mai ales în viitor.. Unde este la noi măcar triumful rezistenței și perseveranței!?

Otrăvirea din Belin. Urmările.

Mortalitatea obicinuită, datorită epidemiilor sau altor cauze distrugătoare ale vieții omenești nu ne prea impresionează: deoară numai statisticienii și economiștii o studiază. Dar incidentele de moarte neprevăzută, sau vre-o catastrofă, care seceră pe mai mulți vii de odată, ele agitează pe cei rămași în viață, deodată se redesteaptă instinctul neînfrânat al vieții, se iau măsurile cele mai eficace. Așa s'a și întâmplat la Berlin, în toată Germania, ba — în toată lumea, în urma otrăvirii „en masse”, întâmplare pe la Crăciun. — Ziarele anunțau pe la 30 Decembrie otrăvirea a o 100 de oameni din azilul săracilor în Berlin. Din toată Germania sosiau la Berlin telegrame, că și aiurea, în orașele germane, se ivesc aceleași incidente de otrăvire. Cauza nu era încă cunoscută: dar lumea o bănuia pretutindeni. Directorul institutului bacteriologic din Berlin, prof. Gaffky, era de părere că otrăvirea din chestiune se datorește unor bacterii infectante de artirolele de hrană; alții, văzând mersul incidentului, învinuiau carnea de pește stricat, spre dăuna comercianților. Dar, la urma urmelor, creștea numărul victimelor: la 31 Decembrie trecut se numărau 129 persoane otrăvite, cari mai toate au și murit imediat. Panica Berolinejilor și provincialilor era oribilă! Arta medicinei se părea a fi sterilă față cu acest dușman necunoscut al vieții omenești.

Pe la 20 Ianuarie curent s'a descoperit

plină de acorduri dulci; dar se opri deodată spăriată, căci ulmul îi șopti poruncitor.

— Tăcere!

Fiul omului însă o auzi bine și o înțelese. Privi în sus respălând păsărica credincioasă cu zimbetu-i, care făcu, ca inima ei mică să tremure de fericire. Apoi își plecă iară capul pe valul de scrisori cetind cuvinte de înțeles foarte adânc și triste, pe cari le acriseseră profetii și cari se potriveau foarte rău în privasul sărbătoresc al grădinei. Spuneau profetii despre un mielușel al lui Dumnezeu, care se va omorî și chinui pentru păcatele lumii. Cetitorul scăpă din mâni valul de scrisori și rămase cu privirea perdută în zare cufundat în cugete dureroase.

Intr'adevăr voind și rosele să-și arete iubirea față de El, cum stătea așa în liniște vărsară o ploaie de petale asupra Lui. Câteva îi căzură pe picioare, câteva pe mâinile ce-i odihneau pe genunchi. Se părea, că avea rane roșii și arzătoare pe mâni și pe picioare.

Afară dinaintea căsii și pe ulițe deveni iarăș plin de viață. Vre-o câțiva bărbaiți, cari se distingeau din mulțimea poporului de rând prin îmbrăcămintea și înfățișarea lor atrăgeau asupra lor întreagă atenția celor de față. Erau capii comunei. Pe lângă dânsii pășea grăbit, și cu mândrie un ostaș roman, un comandant de legiune cu coif și arme strălucitoare. El dorea să vorbească cu făcătorul de minuni lotr'o cauză însemnată.

Învățăceii cari erau în pridvarul căsii îl rugară să fie cu răbdare și să aștepte puțin. Ostașul însă spuse, că vine într'o cauză grabnică, că e vorbă de moarte ori vieată, și chiar pentru aceea trebuie să vorbească numai decât cu Invățătorul. Cei cari îl petreceau îi spijiniră cererea, spunând, că e un om cu frica lui Dumnezeu, care le-a zidit sinagogă, despre care nime n'ar putea spune un singur rău și pe care acum l'a ajuns o durere tare mare.

Ostașul vorbi cu mare foc. Ochii lui credincioși și întreaga-i înfățișare trăgeu pe omul de omenie. Le povesti învățăceilor, că servitorul său e bolnav de moarte; că s'au născut într'una și aceeaș zi pe țărnișurile îndepărtate ale Rinului; că numele servitorului acestuia e Aliscus și că ei doi au trăit laolaltă tot ca doi frați. Când înainte de aceasta cu doi ani păși în armata romană din Pannonia, Aliscus îl urmă și de atunci și-a împărțit cu el toate bunurile și toate năcazurile sale, așa încât Aliscus i-a devenit mai mult prietin decât servitor. Vorbele și prezența lui Aliscus îl mângăiau în durerea străinătății, iar acum se teme, că fără de Aliscus are să-l ducă în groapă dorul după patrie. Pentru aceea cerea ajutor cu atâta înduioșare deoarece Aliscus zăcea bolnav pe patul de moarte având dureri tare mari. Medicii cei mai învățați declarară, că nu-i mai pot ajuta nimic: boala trecu la inimă și ori care oră îi poate aduce moartea. Acum

sutașul grăbea la unicul, care îi mai putea ajuta. Și cu aceasta trebuia să se grăbească ca nu cumva să întârzie. — Numai de l'ar lăsa să intre la Rabbi, de bunăseamă acesta nu l'ar alunga, ci i-ar împlini rugarea.

Învățăceii priviră întrebător unul la altul, se sfătuiră puțin încet între ei și apoi îl îndrumară în grădină; acolo va afla pe Invățătorul.

Sutașul se grăbi se ajungă cât mai iute la Isus trecând cu pași repezi prin pridvoare însoțit de zăngănitul armelor sale. Toți priveau în urma lui până ce dispăru după ușa ce conducea în grădină.

Ușa se închise în urma lui. Acum era deci acolo unde-l atrase dorința-i cu atâta putere. Deodată îl cuprinse o neliniște ca și care nu mai simțise în viața sa. Oare liniștea grădinei pline de flori îl impresionă ori grija, că putea-va ajuta într'adevăr lui Aliscus, sau poate zăpăceala, că acum stă primaoră față în față cu Invățătorul, despre care vorbea lumea întreagă și pe care el nu-l văzuse încă.

Unde poate fi Invățătorul? Privirea lui străbătea scrutător peste suprafața grădinei. Deodată observă sub ulm lângă rugii înfloriți o figură nobilă, îmbrăcată în vesminte albe, șezând cu capul plecat sub povara gândurilor grele. Ostașul se apropia încet și față lui deveni din ce în ce tot mai mirată și serioasă. Acesta-i dară vestitul făcător de minuni, despre care oamenii zic, că e fiul lui David?!

urzătorul escroc. Și, mirare! Făcătorul de rele n'a fost nici un bacil, nici o epidemie, dar pur și simplu o șarlatanie a unui comerciant doritor de ceva câștig. Delicventul adecă amestecase țuica cu *alcoolul metilic* (spirt de lemn: $\text{CH}_3 \text{OH}$), — iar după alții, fabricase țuica deadreptul cu acest surrogat, foarte otrăvitor, pe care-l uzează în Austria tocmai pentru a denatura alcoolul etilic ($\text{C}_2 \text{H}_5 \text{OH}$) — iar aiurea la fabricarea veninurilor și a materiilor colorante (anilină). — Victimele din asilul berolinez au fost otrăvite din inconștiența proprie și din vina unui speculant escroc, care răspunde de fărâdelegea sa înaintea parchetului.

Urmările acestui trist incident au fost de cele mai salutare. Rachiul și țuica au inspirat proletariatului fiori de groază! Căci oare cine nu știe, cum să falsifice tocmai acesta articol? Cu cât este mai eficient, cu atât mai banal, cu atât mai suspect, cu atât mai potrivit să istovească forțele fizice și intelectuale ale omului și să-l pipernicească până în măduvă. Apoi nu arareori se vind populației rurale în loc de rachiul adevărat alte băuturi: ca eter sulfuric, apă de var stâns, băuturi cu acid salicilic etc. etc. (Cfr. Procesul cărciumarilor din Iași, de Dr. Cor. Șumuleanu. Valenii de Munte 1910). De s'ar îngrozi în fine și populațiunea noastră rurală de monstrul și plaga rachiului!

Literatura de zi s'a mai grăbit — cu prilejul incidentului dela Berlin — cu multe anunțuri foarte folositoare: ca rod al muncii celor mai diferiți bărbați ai științei. Atragem atențiunea P. P. cetitorului asupra pericolului otrăvirii cu carnea. Pe cât este de neîndreptătită oroarea pentru carnea cu ceva discompunere chimică, ca de pildă vara — în lipsa de gheață — pe atât trebuie apostrofată neglijența în cercetarea cărnii, ce se cumpără. Vitele bolnave, infectate, etc.

— pricinuesc, cu carnea lor, ce o mănâncă lumea — boale din cele mai deplorabile. Numai controla magistratelor poate înlătura dela fârg (și trebuie să înlătoreze) pericolul otrăvirii pentru om. — Apoi, nici carnea vitelor sănătoase nu este cu totul fără pericol. Profesorul olandez von Ermengham a descris pe larg bacilul numit: *Bacillus Cotulimus*, care trăește în carnea sănătoasă, și numai așa se desvoaltă și reproduce când intră el însuș înveninat în carnea vie. O 0'03 miligram din veninul acesta ajunge, ca omul să cază mort în niște simptome de înveninare a centrelor nervoase. Se găsește de obicei în carne, conserve etc., dar și în bucate leguminoase, cum a dovedit otrăvirea masselor în Darmstadt a. 1894. S'a putut constata, că temperatura ferberii — și o clocotire lungă — distrug veninul acestui bacil: nu o face însă în deobște fumul aplicat conservelor. Consecințele practice apar de sine: atențiunea proprie și o îndelungată acțiune a focului. (M. H.)

Corespondințe.

Din Maramureș.

Vești bune și rele. — Activitatea celui mai tinăr despărțământ: „Vișău-Iza“ al Asociațiunii.

Vișăul-de-sus la 30 Ianuarie 1912.

Soarele culturii neamului românesc începe să lumineze și pe plaiurile noastre părăginite ale Maramureșului. Conducătorii firești ai noroadelor, proști și câțiva advocați tineri și inimoși din Vișăul-de-sus au recunoscut că nu-i modru a ținea în întunec și pe mai departe pe părinții și frații noștri, ci a sosit vremea, ca să-i deșteptăm și

să le arătăm calea ce duce la lumină și adevăr.

Drept aceea încă în Iulie din anul trecut s'a înființat în Maramureș cu sediul în Vișăul-de-sus cel dintâi despărțământ al „Asociațiunii“ cu numele „Vișău-Iza“.

Adunarea de constituire a condus-o însuși secretarul adm. al „Asociațiunii“ dl O. C. Tăslăuanu, cu o socoteală bună. Că ce greutate și câte șicanări am avut de întâmpinat din partea fisolgbirărilor, dar mai ales din partea lui Papp Șimon din Vișăul-de-sus, cred, că-i de prisos să o amintesc. Spre orientarea publicului românesc e destul dacă voi aminti: că la sfârșitul adunării constituante, era să gustăm cu toții o sfântă de bătaie. Dar cea mai mare durere ni-o cauzat-o faptul acela mârșav, că între ceata aceea de adversari, care în frunte cu vestitul Șimon dela Vișău, a venit ca să ne zădărnicească constituirea noastră, erau și 3 preoți vânduți lui Iuda și anume: protopopul cu brâu roșu: Komán Iános din Alsóvisó (Vișăul-de-jos), Kómán Sándor din Moiseiu și Stecz Viktor din Vișăul-de-sus, care spre lauda lui fie zis, acuma începe a se întoarce, înscriinduse de membru ordinar al „Asociațiunii.“

Între astfel de împrejurări s'a înființat cel dintâi despărțământ maramureșan al „Asociațiunii“. Și toate aceste cui trebuie să le atribuim? Numai nouă și nepăsării noastre. Căci nu-i destul că în cele politice am stat totdeauna la dreapta prietenilor noștri, ci și în cele culturale i-am urmat lor, nebăgând în seamă trebuințele culturale ale tărânilor noștri, cari pe toți nădragarii ne susțin, după cum zice zicala maramurășană:

„Câți is domni și cu ciucuri
Toți trăesc după pluguri“.

Aviz vouă tinerilor advocați și tuturor românilor din Sighet. Rumpți și voi odată

Așa ședea acolo, ca și cum ar fi fost o icoană. Vestmintele îi erau a be, ca neaua, pe mâni și pe picioare îi erau resfirate câteva petale de roză. Împrejurul capului său strălucea tainic o lumină slabă curată. Prin sufletul ostașului roman trecu o bănuială, că stă înaintea unei mărimi, ce nu se poate măsura.

Voia să vorbească, dar nu putea, voia să meargă mai aproape, dar ca și cum i-s'ar fi înrădăcinat picioarele, rămase pe loc.

Sgomotul produs de tălpile încălțămintelor sale bătute cu cuie și de zângănitul armelor ajunsă deja la urechea celui ce ședea. Acesta își întoarse capul îndărăpt, se sculă și acum stătea în întreagă mărirea sa înaintea sutașului, însă fără de a zice o vorbă. Îl privi numai și privirea-i străbătea până în sufletul aceluia.

Sutașului i-se păru, ca și când puternicul acesta, care stătea înaintea lui l'ar fi cunoscut pe el încă din pruncie, cași cum l'ar fi urmarit în toate cărările vieții sale și ca și cum iar ști chiar și cugetele lui toate. I-se părea, că întâlnirea aceasta dintâi e numai o revedere. Se simțea așa de bine ca și cum ar fi venit la tatăl său, însă totodată și așa de neliniștit, ca și cum ar sta înaintea judecătorului său. Nu putea zice nimic. Își ridică numai ochii săi credincioși spre ochii de stele, cari se uitau la el și-și împreuna cucernic mâinile în formă de rugăciune

Cel-ce stătea față în față cu el îi făcu un semn încurajător. La aceasta ostașul de-odată își recăpătă graiul și ca unul, care vorbește în vis începu:

— Doamne, servitorul meu zace acasă în friguri și îndură chinuri tare mari.

Ca prin somn auzi răapunsul, cu toate că i-se părea, că străinul nu-și mișcă buzele:

— Voiu merge și-l voiu vindeca.

Așadară i-a ascultat rugăciunea și acum numai drumul trebuie să îl mai arete, ce duce spre casa sa. În casa sa să vină Învățătorul?... Casa lui nu-i vorbă era mai curată ca multe alte căsi și cunoscutii nu înzădar îl numiau dreptul; dar chiar acuma i-se cutremură sufletul de ideea curățeniei și nevinovăției, care acum i-se ivi primaoră în suflet, când văzu față în față pe Isus Nazarineanul. Acesta era un împărat din o țară mai bună, care a rătăcit pe la noi; împărat mai mare decât cesarul și decât ori care domnitor de pe pământ, împărăția căruia trebuia să fie mare și puternică — fără margini — fără timp, fără capăt.

Nu, pentru străinul acesta sublim pe pământul nostru nici casa dreptului nu-i destul de curată.

Și acum se împlini o minune a grației: luptătorul simplu ajunsese la un grad de cunoaștere așa de înalt, la care milioane și milioane nu pot ajunge; își bătă pieptul și plecându-și capul cu umilință, dar cu încredere foarte mare și cu credință tare zise:

— Doamne, nu sunt vrednic, ca să intri sub acoperământul meu; ci zi numai cu cuvântul și se va vindeca șerbul meu.

O lumină tainică trecu pe fața domnului vieții. Își ridică mâna spre binecuvântare și apoi zise sutașului: — Mergi și precum ai crezut fie ție. — Omul fericit se plecă din nou și se depărtă fără nici o vorbă, plin de reverință, ca-și cel ce a văzut însăși tainele cerului.

Afară trecu lin prin șireagul lung de oameni și nime nu cuteză să-l întrebe, că ce a auzit și ce a isprăvit; dar toți îi vedeau strălucirea ochilor și a feței și știa, că nu se departă fără ajutor!

Când ajunse sutașul acasă, Alisens îi fugi voios înainte, vioi și sănătos, vindecat deplin de boala sa.

Când veni Isus iarăș între ai săi, le zise acelora, cari îl urmau:

— Adevăr zic vouă, nici în Israil n'am aflat atâta credință.

Trad. de Vas. Duncu și Sabin Anca teologi.

Epigrame.

De iuris evolutione.

Papinian iuristul clasic
A pus baza la procese,
Iustinianus împăratul
În Pandectes le culese.
Legiștii noștri i le completară:
Cu tractatul despre... spese.

Dr. Barlea.

cu trecutul cel rușinos și vă puneți la lucru cultural, ca astfel prin Martie sau April, când va veni iarăși între noi dl. Tăslăuanu ca să strângă etnografia Maramureșului, atunci să puteți înființa și voi al II-lea despărțământ „al Asociațiunii” în Maramureș.

Să vă ajute bunul Dumnezeu!

Comitetul despărțământului „Vișău-Iza” încă în anul trecut în luna Octombrie a rugat aproape pe toți cărturarii aparținători despărțământului, dar durere, afară de membrii comitetului nime nu s'a înștiințat, ca să țină vre-o conferință. Cu toate aceste membrii comitetului nepierzându-și nădejdea, în ședința din 4 Ianuar a. c. a hotărât ca să țină prelegeri populare, dar deocamdată numai în 9 sate. Și anume în: Săcel, Vișeu-de-sus, Ieud, Săliște, Glod, Vișeu-de-mijloc, Cuhea, Dragomirești și Botiza. Adecă în acelea sate, unde avem vre-un membru ordinar. Dar mai târziu, vom ținea prelegeri populare în toate satele aparținătoare despărțământului nostru fără deosebire, că avem membru ordinar în acel sat, sau ba.

(Va urma.)

Noutăți.

„Voevozii”. Atragem atenția inubiților noștri cetitori asupra povestirii, ce începem a publica în fruntea părții literare. Fondul povestirii e istoric și e scrisă anume pentru „Unirea” de apreciatul nostru colaborator *dela Bistrița*, a cărui scrieri atât în poezie, cât și în proză au fost atât de adese gustate de cetitorii acestei foi. Evenimentele descrise în *Voevozii* se petrec între anii 1517 și 1526 pe vremea când scaunele amânduror țări românești remasăra fără următori legitimi la tron, — în schimb însă erau o mulțime de pretendenți din boerime. După multe frecări în Moldova se alege domn Ștefăniță, unul din fiii lui Bogdan, iar în Muntenia ajunge la stăpânire Radu dela Afumați. Văduva lui Neagoe Basarab, doamna Despina cu fetele ei Stana și Rusanda, singurele cari li mai remasăra în viață, cutreeră Moldova până-ce în urmă se statoresc în Sibiu. Eroii povestirii vor fi dar Radu Ștefăniță și Rusanda cu fetele ei. Nu mai schițăm mai departe. Cetitorii noștri vor afla în desfășurarea povestirii toate podoabele și farmecul unei povestiri interesante.

Din Maramureș. *Fapte vrednice de laudă.* George Șimon econom în Dragomirești a cumpărat pe sama bisericii celei nouă de acolo un clopot de 365 kile (sistem Novotny) cu 1180 — coroane. *George Dragomir* sa testat întreagă averea sa în preț de 10 000 coroane pe sama bisericii, — iară văduva acestuia *Maricuța Balea*, care a ajutat zidirea bisericii cu 400 coroane, mai dăruiește 1600 coroane în prețul iconelor de pe altar și iconostas, pe cari le zugrăvește dl. profesor *Flaviu C. Domșa*. *Di Vasile Man de Sajó*, notarul comunal a cumpărat un alt clopot de 743 kile, cu 1900 coroane.

Jertfa bogată a credincioșilor George Șimon, George c. Dragomir și Maricuța Balea, țărani cu stare materială mijlocie, e semnul învederat a dragostei fraților noștri plugari față de biserică, — iară cea a dlui Vasile Man dovedește în mod nelușios, că din stejar stejar răsare. Nepotul fericitului Iosif c. Mau, a comitetului suprem din Ma-

ramură, a celui mai înflăcărat și mai credincios român și creștin de prin anii 1850—60, își așază prinoul sufletului său în turnul de pază a legii lui Dumnezeu.

Dumnezeu le răsplătească dăruirile după vrednicie!

Constituire. Tinerii români dela școlile superioare din Graz și Leoben însuflețiți de ideile sante ale culturii și vieții curat românești convinși de lipsa unei societăți social-literare și conștii de însemnătatea aceleia, au reînființat vechea societate academică, „Carmen Sylva”, — care în urma grelelor împrejurări de câțiva ani nu a mai funcționat, — constituindu-și comitetul în modul următor: Președinte: Cornel Tarnavsch, stud. techn. Secretar: Liviu Câmpeanu stud. med. Cassar: Emilian Giurgiu stud. med. Bibliotecar: Iosif V. Butean stud. med. Graz la 28 Ianuarie 1912. Pentru comitet: *Liviu Câmpeanu*, h. t. secretar; *Cornel Tarnavsch*, președinte.

Să ne ferim de cumpărarea sămânței de napi rusești, mestecate și necapace de încolțit. În estan se simte mare lipsă de sămânțuri de napi bune, din cauza aceasta ajung la vânzare și sămânțuri de proveniență rusească, chiar și dela firme, ca cele din Bisenz și Quedlinburg. Reuniunea economică s'a opus la traficul acesta, și ca să apere pe economi de pagube, să ajute susținerea și prăsirea vitelor, a declarat că negustorii și vânzătorii, cari vând sămânță de napi, de soiu ori proveniență falsă, comit înșelăciune și faptă penibilă. Aceeasi reuniune a cercat totodată și pe celelalte reuniuni surori, să se alătore la hotărârea sa și să ferească în chipul cel mai energic obștea economilor, dela cumpărarea sămânței de napi de proveniență Dubie, fără putere de a încolți și amestecată cu soiuri de sămânță rusească.

(21) 1—1

Hymen. *Otilia Anca* și *Teodor Crușit*, anunță cununia lor ce se va celebra în biserica gr.-cat. din Subpădure, Duminecă în 11 Faur 1912.

Petreceri. Primitivă invitare la „Balul filantropic”, ce se va ținea la Blaj în ziua de Trei-sfinți la 12 Februarie n. în sala hotelului „Univers”. Venitul curat este destinat pentru „Fondul stud. bolnavi”. Inceputul la 8 ore seara. Prețul de intrare: de persoană 2 cor. de familie 4 cor. Suprasolvirile se primesc cu mulțumită și se vor cuita pe cale ziaristică.

— *Reuniunea femeilor române din Abrud, Abrudsat și jur*, invită la seara hazlie urmată de petrecere cu dans ce se va aranja Joi la 15 Faur st. n. 1912, în hotelul „Detunata” din Abrud. Venitul e în favorul școlii de fetițe a reuniunii.

Necrolog. † *Nicolae Dima*, proprietar, membru fondator al „Astrei” etc., și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului. — împărțit fiind cu sf. Taine, — Vineri în 2 Februarie n. orele 2 p. m., în anul al 75-lea al vieții și în al 54-lea a fericitei sale căsătorii.

† *Titus Csatt*, controlor la exactoratul direcțiunii financiare din Dicioșmărtin, după scurte suferințe a trecut la cele eterne în 30 Ianuarie n. 1912 în anul al 6-lea a fericitei sale căsătorii și al 33-lea al etății sale.

Odihnească în pace!

Partea Literară.

VOEVOZII.

Povestire originală a „Unirii”.

de *Dela Bistrița*.

PROLOG.

I.

Vestea stingerii din viață a Ducăi Bogdan Voevodul străbătu ca fulgerul, din capăt în rescapăt, întregul pământ al Moldovei. Dar zvonul morții nu stoarse din ochii poporului lacrimi de jale. Ori-cine auzia asemenea zvon, tresăria de fiori de bucurie, și cu ochii uscați grăia: „Bine că l'a strins Dumnezeu de pe lume!” Apoi, cu sufletul mulțumit și ușor, ori-cine îngăna miloasa oftare: „Dumnezeu să-l ierte!”, ca și cum voia să aștearnă vâlul uitării peste păcatele multe și mari, ale acestui suflet rătăcit.

Poporul se văeta istovit de greul dijmelor; boerimea de vecinice neînțelegeri și neizbutite încăierări cu Polonia și Țara-Românească; doamna văduvă de înfrântă credință a dragostei căsătorești.

De aceea nimeni nu vărsa o lacrimă după Vodă, doar numai scumpele lui ibovnice, cari li încălziră până la suflarea din urmă cu focul dragostei vinovate; ori boerii lingușitori, cari li umpleau mereu punga cu zlotii storși cu nemiluita din sudoarea poporului iobag, de drag să nu-și piardă trecerea și diregătoriile Curții.

Bogdan, acel Vodă râvnic pentru slava deșartă, n'avuse noroc nici în crâncenele încăierări cu Muntenii, ba nici în sângerosul război, pornit în contra Lebiei de dragul Elisavetei, sora Craiului Alexandru. Dar ca să aducă Țara în cumpănă grea și poporul la sapă de lemn, de aceasta avuse parte și noroc! Iar dacă punerea pe fugă și bagarea în spărieți a oardelor tătarești, cari dădeau să năpustească peste Moldova, ca uraganul unei vijelii atotcutropitoare, se poate chiuma izbândă, atunci Vodă închise ochii cu sufletul mângăiat, că-și lasă în urmă slava de învingător al Tătarilor. Numai că acea norocoasă izbândă costă Țara o viață de domn. Răzbnătorii Tatari își plătiră înfrângerea cu o rană adâncă, o rană de moarte, ce i-o lăsară Voevodului spre dureroasă pomenire.

O parte din biruitoarea oaste a Moldovei își întinse corturile pe stepele Nistrului, alta se înturnă cu raniții în Hotin și Cetatea-Albă.

Domnul rănit, ce nu mai putea zăhovi pe stepele pustii, se întoarse cu o mână de căpitani în Moldova, la curtea hatmanului Stroici din Huși. Vodă trudit de lungă și obositoare străbateră de drum, sleit în puteri și de curgerea de sânge, presimți sosirea morții.

În clipele din urmă găsi alean de dulce mângăiere în Maica Indurărilor, care-i demortă împetritul suflet cu roua de haruri. Astfel, în 18 Aprilie 1517, în dureri sfâșietoare, pela miezul nopții, își dădu sufletul în mâinile Milostivului făcător, nelăsând cu limbă de moarte urmaș la tronul domnesc.

Din Iași sosiră: marele Vătav Alecu Costin și postelnicul Tomșa, veniți în numele Țarei, să dea cinstea din urmă reposatului domn. Tot din cetatea Iașilor sosi, chiar în

ziua înmormântării, căpitanul Spancisc cu o gloată de plăeși călări, pentru a însoți până la Putna pe robul lui Dumnezeu, mort pentru Țară. Din împrejurimile Hușilor se strânse sumedenie de boeri și de norod. Doamna Ruxanda cu toată curtea Sucevei întâmpină alaiul de moarte la Putna, unde aveau să coboare pe Bogdan în gropnița domnească, alături de părintele său, Marele Ștefan.

Unul din cei mai măndri viteji, ce făcea minuni de vitejii, răboindu-se alături de Vodă, era tinărul oștean Ștefăniță. Paloșul lui, ce șuera în vânt, zdrobea, ucidea, prăbușea la pământ șiruri întregi de păgânime; iar pe punte de leșuri intrase în urgia sălbaticii oarde, să scape pe Vodă cu zile din focul vrăjmaș. Din vișorul crâncenei lupte și din mreaja întărită a Tătării voinicul izbuti să scoată pe Vodă cu zile. Păgânii n'aură de gând să-l ucidă, ci numai rânindu-l, să-l ia în robie.

Și apoi, în cortul domnesc, rănitul Domn, nu odată îmbrătoșe pe voinic cu căldură, și nu odată li sărută fruntea cu cea mai gingașă dragoste părintească. Și din simț de vie recunoștință, Vodă făcu pe voinic căpitan de aprozi dintr'un ostaș de rând.

Apoi, când rana sili pe Vodă se părăsească cortul, Domnul chemă încă odată pe Șoim, să-l strângă pentru cea din urmă oară, să-i dezmierde cu mâna tremurătoare pletele bălăi, și să-i sărute ochii albastri, senini ca și seninul zărilor albastre.

În acea clipă de crudă despărțire, Vodă îi rosti cu un glas domolit de durere:

— „Rămâi cu Dumnezeu fiule; te luptă și mai departe ca un zmeu pentru iubita ta Țară; iar de-oi muri, să dea Domnul, să porți pe fruntea de viteaz, coroana Moldovei!“
(Va urma).

Floricele din raiu.

Hattler S. J. - Tóth S. J.

(Continuare).

De Dumnezeu temătoarea Maria Lataste.

Satul Mimbaste din sudul Franciei e locul de naștere a Mariei Lataste. Părinții săi erau țărani simpli dar evlavvioși. Moșioarei lor în împrejurimi îi ziceau »la stejarul cel mare«. Maria n'a avut parte de ceva creștere strălucită; mamăsa i-a fost singura învățătoare, iar aceasta nu știa mai mult ca buchile și scrisul. Fetifa era acasă totdeauna și învățase de cu vreme să toarcă și să coase, căci mamăsa o silea cu o țărare spre aceasta și numai de aceea, pentru că să nu fie vreodată fără de lucru. Și mai mult se nizuia însă buna mamă să-și învețe copila adevărurile cele mai însemnate ale sfintei credințe. Asta i-a dat mult de lucru, pentru că Maria dela firea sa era foarte vioaie, neascultătoare și încăpăținată și nu chiar voia să învețe catehismul. Mătușe-sa încă o învăța cu mare zel și câteodată chiar cu bună ispravă, de obicei însă se întâmpla așa, că mica nebunică își uita în grabă folositoarele povețe.

Ingrijata mamă s'a măhnit mult de acest lucru; dar s'a și rugat mult, mult lui Dumnezeu pentru fica sa, încrezându-se tare în aceea, că tot va ajuta Domnul în acest năcaz. Așa s'a și întâmplat.

Când a ajuns Maria anul 9 al vieții sale s'a schimbat deodată cu totul totul.

S'a făcut așezată, ba câteodată chiar morocănoasă. Durere, cauza acestei schimbări nu a fost vrednică de laudă. Ea însăși astfel s'a mărturisit mai târziu preotului său într'o epistolă: »Din copilăria mea totdeauna am râvnit după ceva mare și bător la ochi, după ceva cu mult mai îndepărtat de cum îmi îngăduiau împrejurările să țin cont. Nu mă credeam născută pentru a trăi necunoscută într'un sătuleț ca Mimbaste. De câte ori n'am oftat, că batăr de-ași face parte din vre-o familie bogată, fruntașă care ar fi în stare să-mi dea o creștere strălucită și mi-ar putea ușura calea spre mărire. Dacă vedeam pe altele cari erau înzestrate cu dragălașe daruri, iubite și mult prețuite de lume, doriam să fiu și eu așa; și fiindcă nu puteam, mă întristam în inima mea, mă sileam ce e drept să fiu asemenea lor, dar nu-mi dădea mâna. Toate acestea însă le-am ascuns în taințele sufletului meu și gândurile nu mi-le-am împărtășit nimănui. În chipurile acestea tainice le nutriam în sufletul meu și suferiam pentru că nu le puteam duce la îndeplinire.«

Cugetele acestea amare au făcut-o deci așezată și tăcută pe Maria. Purtarea ei le-a bătut la ochii tuturor: soră-sa și-a îndoit îngrijorarea desfășurată spre binele ei, iar mamă-sa rugăciunea.

Într'acestea Maria a ajuns anul 12 al vieții sale și atunci plăcutui-o Domnului a o scoate din trista-i stare. Aceasta s'a întâmplat prin cea dintăiu sfântă împărtașenie.

Învățăturile ce le-a primit despre această taină negrăită au lăsat o adâncă întipărire în inima ei; a înțeles marea seriozitate și însămnătate a împărtașeniei cu preasfântul trup și sânge a Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos și cu ajutorul lui Dumnezeu s'a și hotărât că se va pregăti spre ea cu toată evlavvia.

De aci începând învăța cu sârguință catehismul și asculta cu luare aminte dacă îl explica. A început să se cugete asupra greșelilor sale și a se nevoi întru îndreptarea sa. S'a făcut ascultătoare și sârguincioasă, se ruga bucurănoasă.

Când a avut parte de norocul de a primi la sine pe Mântuitorul său, Domnul i-a și răsplătit grija cu care s'a pregătit; a simțit mare mângăiere și bucurie în inima sa și zicea de repetite ori: »oh ce simțăminte dulci ne stăpânesc inima când primim la noi pe Isus și îl avem în inima noastră!« »Drept ai — zicea mamă-sa — dă-ți silința deci și de aici încolo să fii bună, ca să vrednicești bucuria celorlalte cuminecări.«

Maria a urmat cu credință acest sfat și întărită fiind prin sfânta taină nu s'a mai abătut dela el nici odată.

Nu peste mult a primit și sfânta taină a mirului,*) după care îndreptarea i-a fost și mai izbitoare la ochi. A devenit sfioasă și prevenitoare față de toată lumea, punctuoasă, supusă, harnică la lucru și afară de aceea vioaie și veselă. Asemenea și dragostea sa față de deaproapele și-a dovedit-o de mai multe ori într'un chip mișcător.

*) La noi, în biserica răsăriteană, sf. mir se dă deodată cu botezul, în biserica apuseană însă numai mai târziu, prin episcop. Nota trad.

Când au văzut mamăsa și cunoscuții schimbarea, voind s'o întărească în bunele sale propuse, o mai înveseliau din când în când cu daruri și-i dădeau și bani. Micuța Mărioară nu-i prăda, ci-i puneă cu grijă la o parte.

(Va urma).

Posta Administrației.

Am primit și quităm abonamentul dela: A. P. Bpesta pe 1911 sem. I. Se va sista. Milășel pe trimestrul uitam 1911 și întreg an. 1912. Lisneu pe 1907—1910. I. B. Siget pe 1912 sem. I. Czepte pe 1911. G. V. Inoc pe 1912 sem. I. Feurd pe 1904—1908. Observațiile binevoitoare sunt totdeauna bine primite. Dr. V. M. Gherla pe 1911. Orade, Ujváros (P. P.) 1911. Crăciunelul superior pe 1905 și 1906 sem. I. Cohalm pe 1912. Proștea mare pe 1911 sem. I. Poptelec pe 1907 până în 1 Oct. Giulus pe 1912 sem. I. Copăcel pe 1911. Cergăul mic pe 1912 I Febr. Sâmbetele pe 1908 și 1909 sem. I. Rușor (Rózsapatak) pe 1912.

Proprietar-editor: AUREL C. DOMȘA.
Redactor respons.: AUGUSTIN GRUIȚIA.

Concurs.

La stațiunea docentală și cantorală din Prilog (ctul Sătmar) se escric concurs până la 11 Februarie a c. pe lângă emolumentele: Ca învățător: 700 cor. ajutor de stat, 300 cor. repartit pe popor, quartir și grădină, iar ca cantor: 20 cubule mălaiu (grăunțe) 1 intravilan de 2 jugăre catastrale și stolele îndătinate. La cas, dacă la aceste stațiuni nu s'ar afla nici un concurent corespunzător, senatul școlastic este aplicat a alege la postul de învățător și o domnișoară cu diplomă de învățător. Recursele sunt a se trimite la președintele sen. școlastic: Alesandru Băban preot gr. cat. Rózsapallag u. p. Vámfalu. (14) 3—3

MOBILE

Dormitoare, prânzere, chilii de domni, sa-loane, aranjare completă de hotel, cafenele și castele, mobile de fier și de aramă, tapete, perdele, policandre și pianuri se spedează ori unde

cu bani gata sau în condițiuni de plată foarte favorabile.

Un mare și pompos album de mobile 1 cor. La aranjări complete se trimite agent cu modele, ori unde, fără a se socoti spese pentru asta.

Modern Lakberendezési vállalat
Budapest, IV., Gerlóczi-utca 7. sz.
(88) 34—104 (Központi városháza mellett).

FLORI NATURALI!

Doritorii de a cumpăra flori, să se adreseze la florăreasa Caroline Dorant în Mediaș, strada K. Farkas, unde află în orice vreme și cu prețuri moderate cei mai frumoși trandafiri, camellii, garoafe, buchete de mireasă, butoniere, decoruri pentru morminte, pentru cununi de sicriu șel.

Diferite plante decorative și de oluri, precum: palmi, azaele, camellii șel. Într'un asortiment bogat. (12) 2—6

Nr. 760—1912.

(20) 1—3

Concurs la oficiul de medic arhidiecezan.

Pentru completarea oficiului de medic arhidiecezan în Blaj, devenit vacant în urma morții medicului *Dr. Alexandru Pop*, prin aceasta se publică concurs cu termenul de 15/2 Martie 1912 incluzive:

I. Emolumente:

1. Salar anual 2400 cor. în rate lunari anticipative.
2. Relut de cortel 800 cor. în patru rate trimestrali decursive.
3. Cuincuenale de câte 200 cor. computate dela ziua intrării sale în acest oficiu.
4. Drept la fondul de penziune al oficialilor de administrațiune arhidiecezani.

II. La rugarea, ce se va înainta Veneratului Conzistor Arhiepiscopesc din Blaj, pentru obținerea acestui oficiu, se vor alătura următoarele documente:

- a) Extras matricular de botez.
- b) Diplomă de medic, în original, ori în copie legalizată.
- c) Diplomă despre cualificațiunea de profesor pentru igiena școlilor medii, sau în lipsa acesteia declarațiunea, că în timp de 2 ani își va câștiga această diplomă.
- d) Atestat despre practica de până acum.
- e) O scurtă biografie (curriculum vitae) din care să se vadă activitatea de până aici.

III. Obligamente:

1. Va avea de a vizita statul sănătății, celor ce concurg la s. Teologie, la Internate, la curs de cantori, și de a da atestat despre rezultatul vizitei.
2. A cercetă elevii morboși pela institutele române gr. cat. din Blaj: teologie, gimnaziu, preparandie, școala de fete elementară și civilă, și școala de aplicație și cea de industrie, și a-lă prescrie medicamente.

3. A vindecă personalul clerului și al Oficialilor din gremiu, cari stau în serviciul arhidiecezei; precum și personalul de servițiu, care se ține de domeniul metropolitan, de seminarul teologic, de internatul de băieți, de cel de fetițe și de cel preparandial.

4. Are să propună Igiena în seminariul teologic, în gimnaziu și în institutul pedagogic în numărul prescris de oare.

4. Va da părere în cauzele designate de Conzistor.

5. Va cercetă pe bolnavii domeniilor administrate în regie pe lângă taxele stabilite.

Rugările intrate după 15/2 Martie a. c., nu vor fi luate în considerare.

Blaj din ședința consistorului arhiepiscopesc ținută în 30/17 Ianuar 1912.

Concurs.

(18) 1—3

Intreprinzătorii doritori de a executa lucrările necesare la edificarea școlii gr. cat. din Fizeș (Füzes) p. u. Hidalmás, tractul Dergea, prin aceasta se recearcă să și înainteze ofertele în scris, însoțite de

cauțiunea de 400 cor. adecă patru sute cor. la oficiul parohial gr. cat. din Fizeș cel mult până la 1 Martie 1912, 10 ore.

Ofertele intrate mai târziu nu se vor lua în considerare.

Operatele despre acestea lucrări și anume: formularul de contract, condițiunile de edificare, preliminarul de spese și planul aprobate de Preaveneratul Conzistor Metropolitan la 9 Decembrie 1911 sub Nrul 9647 se pot studia zilnic la oficiul parohial gr. cat. din loc. Fizeș, la 27 Ianuar 1912.

Ilie Șarban
paroh

Ioan Groza
prim-curator

Atragem atențiunea

la pepiniera „Domeniului românesc din Bobalna“ lângă Oraștie, a cărui proprietar e *Dr. Aurel Vlud*, unde se află de vânzare pentru primăvara anului curent un (1) milion

altoii de vie americană,

din calitățile (soiurile) cele mai distinse pentru vin și masă, pe lângă celea mai moderate prețuri. — Viță americană cu și fără rădăcină, și ochiuri pentru altoit din toate varietățile (soiurile) încă se află de vânzare.

Fund pepiniera noastră bine îngrijită, n-a fost atăcată de peronosporă, altoii sunt desvoltați la perfecție. Pentru altoii liferați din pepiniera noastră garantăm, că soiurile sunt curate.

La cerere să trimită franco și gratis catalogul despre altoii de vie cu prețuri și cu îndrumări practice pentru plantarea și lucrarea nouelor viei.

Proprietarii de vie să se adreseze cu încredere deplină la

(19) 1—45

Administrația „Domeniului din Bobalna“
Babolna u. p. Szászváros.

„Cassa de păstrare în Mercurea“ societate pe acții.

Primește la filiala sa din Alba-Iulia depuneri spre fructificare până la 5000 C. cu 5%, dela această sumă în sus 5½%. Depunerile se capitalizează de două ori la an. Darea de camete o plătește institutul.

Acoardă împrumuturi pe întabulare cu 7%, pe chizeși cu 8%.

Mijlocește asigurări de viață și foc la banca generală de asigurare română din Sibiu.

Localul filialei e în strada Vințului Nr. 1. (Alvinczi utca 1 szám) în casa Dlui Publiu Rozor, vămaș, lângă firma Misselbacher.

(9) 3—5

Direcțiunea.

Nrul 3—1912.

(17) 1—3

Concurs.

Intreprinzătorii doritori de a executa lucrările necesare la edificarea școlii gr. cat. din Năoiu, prin aceasta se recearcă să și înainteze ofertele în scris, însoțite de cauți-

nea de 200 cor. adecă două sute coroane la oficiul parohial cel mult până la 25 Februarie 1912 la 10 ore a. m.

Ofertele intrate mai târziu nu se vor lua în considerare.

Operatele despre acestea lucrări și anume: formularul de contract, condițiunile de edificare, descrierea tehnică, preliminarul de spese și planul aprobat de Preaveneratul Conzistor Metropolitan la 23 Maiu 1911 sub Nrul 2345 se pot studia zilnic la oficiul parohial gr. cat. între orele 8—12 a. m. și 2—4 d. a. Curatoratul bis. își rezervă dreptul de alegere dintre minusoferenți.

Năoiu, la 21 Ianuarie 1912.

Simion Popu
paroh gr. cat.

Vasilie Hulpe
primcurator bis. scol.

!! Ne mai Auzit !!

400 piese numai cu K. 4'50

Un ceas de precisiune aurit, cunoscuta marca „Ciklop“, mergând exact cu garanție de 3 ani, 3 bucăți batiste veritabile de Olandă, un superb inel bărbătesc cu imitație de rubin, un colier de perle orientate, o superbă broșă de damă (noutate parisiană) un elegant portmoneu de piele, o pereche cercei cu atârnuătoare de argint veritabil și pietre de briliant da simil, o prea frumoasă toaletă de buzunar cu oglindă și pieptene, o păreche de butoni de manșete din cel mai modern doublé, un notes, 72 penițe engleze, 20 obiecte pentru corespondență și încă peste 300 obiecte utile în orice casă, se dau gratis. Totul împreună cu ceasul, care numai singur valorează suma de mai sus, costă K. 4'50. Expediția contra ramburs sau prin expediarea sumei prin anticipație prin

Wiener Zentral-Versandthaus,
P. Lust, Krakau No. 223.

NB — La comanda de 2 pachete se va mai adăoga în mod gratuit, pe lângă obiectele de mai sus și un lanț doublu de ceas, doublé de prima eleganță. Pentru lucrurile ce nu convin se va returna banii.

Orice risc exclus.

(16) 1—1

Ingrijiti-vă de viitorul vostru!

Mijlocul cel mai bun, pentru a se scuti pe sine și pe ai săi de lipsă, este a se înscrie de membru la

„Asociația Esehiana de Ajutorare Reciprocă“.

La aceasta asociație poate să se facă membru ori care persoană dela etatea de 21—80 ani. Pe lângă o taxă lunară de 1 cor. și taxa de cazurile de moarte, deja după un an de membru i-se solvește moștenitorului un ajutor de 2000 cor., iar devenind membrul după cel puțin 3 ani de membru, prin oare care nenorocire neputincios de muncă, i-se solvește până când trăiește o rentă lunară de 50 cor. Dacă un membru trăiește 30 de ani dela înscriere, poate ridica în bani gata 2000 cor. însă dispunând membrul ca suma de 2000 cor. după moartea lui să o primească moștenitorii, i-se solvește membrului până ce trăiește o rentă lunară de 50 cor. Peste 1400 coroane taxe pentru cazuri de moarte

membrul nu e obligat a solvi. Membrii dela etatea de 60—80 ani cel mult 1600 cor. Acești membri însă n'au drept la rente.

După 3 ani de membraie toate plătirile se pot sista rămânând membrul asigurat pe o sumă mai mică. Se pot semna 1—2 cuote (2000—4000 cor.). Atestat medical nu se recere.

Pe lângă solviri lunare moderate și taxe de măritșuri, poate fiecare a-și asigura fetele, dacă aceste n'au trecut etatea de 21 ani. Se pot semna 1—2 cuote (2000—4000 cor.). Dacă o fată după 3 ani de membraie rămâne orfană, înceată solvirea taxelor, iar la măritș, fata primește suma asigurată, ori dacă nu se mărită, la împlinirea etății de 24 de ani. Fetele mici plătesc taxe foarte mici, așa că se pot înscrie chiar îndată după naștere.

Răposând o fată după 3 ani de membraie, solvim erezilor suma asigurată.

Liquidările se fac strict în sensul statutelor.

Societatea oferează fiecărui cea mai mare garanță: cuote semnate până la 15.000.000 cor. și 215.000 cor. fond de garanță.

Prospecte și blancete trimitem gratuit.

Aplicăm secretari în toate orașele și bărbați de încredere în toate comunele.

Asociația Esehiană de Ajutorare
Reciprocă. (7) 8—24

Diracțiunea pentru Ungaria:

Timișoara (Temesvár, Hunyadi-utca 4. szám.)

Capital social Coroane 1.200.000.

Telefon Nr. 188.

Post sparcassa ung. 29.349.

„Banca generală de asigurare“

societate pe acții în Sibiu—Nagyszeben

este prima bancă de asigurare românească, înființată de institutele financiare (bancile) române din Transilvania și Ungaria.

Prezidentul direcțiunii: **Partoșiu Cosma**,
directorul executiv al „Albinei“ și președintele „Solidarității“.

„Banca generală de asigurare“ face tot felul de asigurări, ca asigurări contra focului și asigurări asupra vieții în toate combinațiunile. Mai departe mijlocește: asigurări contra spargerilor, contra accidentelor și contra grindinei.

Toate aceste asigurări „Banca generală de asigurare“ le face în condițiile cele mai favorabile.

Asigurările se pot face prin orice bancă românească, precum și la agenții și bărbații de încredere ai societății.

Prospecte, tarife și informațiuni se dau gratis și imediat.

Persoanele cunoscute ca acvizitori buni și cu legături — pot fi primite oricând în serviciul societății.

»Banca generală de asigurare« dă informațiuni gratuite în orice afaceri de asigurare fără deosebire, că aceste afaceri sunt făcute la ea sau la altă societate de asigurare.

Cei interesați să se adreseze cu încredere la:

„Banca generală de asigurare“
Sibiu—Nagyszeben. Edificiul „Albina“.

(1) 6—52.

Români replantațiivă viile cu altoi dela firmă Română!

„MUGURUL“

însoțire economică Elisabetopol—Erzsébetváros.
(Kis-Küküllő v.m.)

☐ ☐ Altoi de vie! ☐ ☐

Calitate distinsă — pe lângă celea mai moderate prețuri soiuri de vin de masă.

Viță americană cu și fără rădăcină, Ochiuri de altoit,
Viță europeană cu rădăcină

— se află de vânzare la —

Însoțirea economică

„MUGURUL“

Elisabetopol—Erzsébetváros.

Material disponibil în altoi peste

≡ **trei (3) milioane.** ≡

Școlile noastre de altoi n'au fost atăcate de peronosporă.

Altoii sunt desvoltați la perfecțiune!

La cumpărări pe credit cele mai ușoare condițiuni de plată.

La cerere prețurent și instrucțiuni gratis și franco.
(104) 20—?

Români! Trimiteți băieții la cursul practic de altoit.

Români! sprijiniți firmele românești și numai acelea vă vreau binele!

Prima condiție de reușită este de a folosi material solid!

Singurul institut de asigurare ardelean

„Transsylvania“

== SIBIU ==

Strada Cisnădiei 5. Strada Cisnădiei 5.
recomandă

☛ **Asigurări împotriva focului** ☛

pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile etc. în condiții avantajoase și cu premii ieftine.

☛ **Asigurări pe viață** ☛

(pentru preoți și învățători confesionali romani gr.-cat. avantajii deosebite) pe cazul morții cu termen fix, cu plătire simplă sau dublă a capitalului, asigurări de penziune și de participare la câștig, asig. de zestre și asig. populare pe spese de înmormântare. Mai departe contra accidentelor, infracției (furt prin spargere) asig. p. pagube la apaducte,

Sumele plătite pentru pagube de foc până la finea anului 1910	K.	5.003.540,78
Capitale asigurate pe viață achitate	„	4.884.801,12
Starea asigurărilor cu sfârșitul anului 1910	foc	119.839,992—
	viață	11.020,266—
Fonduri de întemeiere și de rezervă	„	2.428,317—

☛ **Prospecte și informații se dau gratuit în birourile Direcțiunii și la toți agenții.**

Persoane versate în achiziții cu cercuri bune de cunoștință se primesc în condiții favorabile în serviciul institutului.

(5) 11—?